

Odgovor na Žalbu Miljana Milenkovića Komisiji Saveta za štampu povodom teksta „Upućivao neprimerene komentare učenici, sada predložen za direktora jedne škole” koji je objavljen dana 06.09.2020. godine na N1 portalu

Redakcija N1 portala ovim putem odgovara na žalbu koju je Komisiji Saveta za štampu dana 21.09.2020. godine podneo Miljan Milenković, kandidata za novog direktora Osnovne škole "Dr Zoran Đinđić" u Nišu (u daljem tekstu: Podnosilac žalbe), povodom teksta „Upućivao neprimerene komentare učenici, sada predložen za direktora jedne škole” koji je objavljen dana 06.09.2020. godine na N1 portalu, putem sledećeg linka: <http://rs.n1info.com/Vesti/a636997/Upucivao-neprimerene-komentare-ucenici-sada-predlozen-za-direktora-jedne-skole.html>, a protiv autora – novinara Milana Stojanovića i glavnog i odgovornog urednika TV-a i portala N1.

Pre svega, ovim putem ukazujemo da je shodno Statutu Saveta za štampu, to telo nadležno da raspravlja o pitanjima primene Kodeksa novinara Srbije (u daljem tekstu: Kodeks) u štampanim i onlajn medijima, ne i u odnosu na pružaoce medijske usluge televizije, te će redakcija N1 nadalje odgovarati na navode žalbe koji se tiču teksta (i prpratnog videa) koji je objavljen na internet portalu N1.

Podnosilac žalbe posebno apostrofira naslov, prvi i osmi pasus koji se, po njegovom mišljenju, odnose na njega direktno “u negativnoj i netačnoj konotaciji”, pa tako navodi:

- da je N1 njegove komentare, zajedno sa slikom “tada maloletne devojčice”, objavio u dva navrata, i to na 01:24 minutu i na 01:56 minutu, a da najmerodavniji odgovor da li je komentar bio neprimeren treba da daju roditelji devojčice prilažući pismo Marije Vukašinović za koju tvrdi da je majka te maloletne devojčice;
- da se, na početku videa objavljenog uz tekst na portalu, nalazi jedna njegova slika sa privatnog profila FB, gde je sa svojom ćerkom (koje se nalaze na 00:17 minutu i 00:20 minutu), za koju tvrdi da je novinar N1 objavio bez pitanja i saglasnosti, čime je, po njegovom mišljenju (Podnosioca žalbe) doveo u teški psihički položaj njegovu ćerku, koja se još nije oporavila od “sličnih pisanja drugih medija”;
- da novinar M.S. iznosi neistinu jer on (Podnosilac žalbe) nije odustao od kandidature za direktora niškog pozorišta jer je bio u središtu afere zbog neprimerenih komentara koj je “navodno” upućivao učenici na Fejsbuku, već se povukao ne od kandidature nego odmah posle imenovanja na tu funkciju, zbog medijske hajke na mene u tom periodu, zbog iznošenja neistine o njemu zbog pripisivanja raličitih pogrdnih epiteta i sramnih naslova i tekstova, prilažući kao dokaz fotokopiju obaveštenja da se povlači sa funkcije direktora od 09.08.2018. godine;
- da se u osmom pasusu novinar poziva na pisanje portala Južnih vesti i da navodi da su se (dok je bio v.d. direktor niškog pozorišta lutaka) glumci pobunili jer je postavio kamere u prostorije gde se glumci i deca presvlače, objašnjavajući da u Pozorištu lutaka postoje određene prostorije za presvlačenje, da su to garderobe i da one nisu pod video nadzorom, te da kamera postoji u glumačkom salonu objašnjavajući čemu služi ta prostorija.

Podnosilac žalbe na kraju zaključuje da je autor teksta prekršio Kodeks novinara Srbije u više tačaka, i to: neobjektivno i neistinito izveštavanje, da se koristi pretpostavkama i nagađanjima, da je prekršena zaštita i privatnost oštećenog, novinarska pažnja, zloupotreba naslova (neprimereni naslovi), nepoštovanje prava javnosti da sazna istinu i nadržanje osnovnih standarda novinarske profesije.

U odnosu na navode žalbe, redakcija N1, pre svega ističe da je Podnosilac žalbe kandidat za javnu funkciju direktora jedne osnovne škole u Nišu, nekadašnji vršilac dužnosti u niškom lutkarskom pozorištu i odbornik Skupštine niške Gradske opštine Medijana. Kao učesnik u javnom životu, te kandidat za odgovornu funkciju u obrazovnoj ustanovi koja podrazumeva rad sa maloletnicima, njegovi dosadašnji postupci koji mogu da budu relevantni za funkciju za koju se kandiduje, svakako predstavljaju relevantnu okolnost u novinarskoj obradi teme. Ovde naročito podvlačimo da je tema teksta i video priloga uz tekst postupak izbora direktora u jednoj osnovnoj školi u Nišu. Samim tim, radi se o temi koja je nesumnjivo tema od javnog značaja o kojoj javnost ima opravdani interes da zna, a ako postoje okolnosti koje mogu da dovedu u pitanje pojedinačne kandidature, i o tome bi sama javnost morala da bude informisana.

Redakcija N1 smatra da je novinar – autor priloga, kao i glavni i odgovorni urednik, te sam medij, u odnosu na konkretan slučaj ispoštovao sva etička pravila, uključujući tu i standard dužne novinarske pažnje te obaveze koje se tiču objektivnosti informisanja. Novinar N1 je, pre objavljivanja informacija, sa pažnjom primerenom okolnostima slučaja, proverio sve činjenične navode, te je tokom izrade teksta konsultovao više izvora i dao im prostor u samom prilogu i tekstu, uključujući tu i davanje prilike samom Podnosiocu žalbe da iznese svoj komentar i o navodima koji se tiču postupka izbora direktora, kao i o detaljima iz njegove biografije koji mogu biti relevantni za izbor na konkretnu funkciju, koju priliku Podnosilac žalbe nije iskoristio, budući da je Podnosilac žalbe odbio snimanje i davanje komentara. Naime, novinar je najpre putem SMS-a pokušao da stupi u kontakt sa Podnosiocem žalbe, putem kog se i uredno predstavio. Nakon toga je Podnosioca žalbe i pozvao, međutim on je odbio da da zvaničan komentar. Novinar je u obradi teme konsultovao ranija pisanja niškog portala Južne vesti, dao priliku i drugom kandidatu za funkciju direktora da da svoj komentar, intervjuisao Načelnika školske uprave u Nišu, i konsultovao pismo koje je Podnosilac žalbe uputio nadležnom telu Skupštine i u kome je odustao od kandidature.

Dalje, redakcija N1 ističe da nije objavila sliku “tada maloletne devojčice” sa profila sa društvenih mreža, budući da devojčica ni u jednom trenutku nije prepoznatljiva, te da su tehničkim postupcima onemogućeni bilo koji elementi sa profila koji bi maloletnu osobu mogli da identifikuju. Takođe, redakcija N1 je objavila komentar koji je Podnosilac žalbe uputio na sliku te maloletnice, za koju novinar smatra da je neprimeren. Redakcija N1 ističe da je navod o neprimerenosti komentara vrednosni, a ne činjenični sud, te da on ne podleže nikakvom dokazivanju, samim tim pitanje dokazivanja neprimerenosti nije uopšte moguće nijednim sredstvom, pa ni pismom koje Podnosilac žalbe prilaže kao dokaz. Novinar i Redakcija imaju pravo da formiraju svoje mišljenje o određenim pojavama i da te pojave problematizuju, naročito kada se radi o obradi teme od javnog interesa, a zbog tog mišljenja ne mogu da budu pozvani na bilo kakvu odgovornost, pa ni odgovornost za kršenje etičkih pravila.

U odnosu na navode koji se tiču objavljivanja fotografije Podnosioca žalbe sa njegovog profila na društvenoj mreži Fejsbuk, redakcija N1 ponovo ističe da je Podnosilac žalbe javna ličnost, odnosno kandidat za funkcionera, te je njegovo pravo na privatnost suženo, što je izričito propisano i odredbama Kodeksa i Smernicama za primenu Kodeksa u onlajn okruženju, i što se odnosi i na fotografije zapisa lika koje mogu biti relevantne za temu od javnog interesa o kojoj se izveštava.

Konkretna fotografija sa društvene mreže Fejsbuk, pre svega, predstavlja deo "Javnog profila", te kao takva uvek je javno dostupna, odnosno namenjena javnosti, a shodno Pravilima privatnosti ove društvene mreže koje prihvata svaki korisnik te društvene mreže kada napravi profil na njoj. Profilna slika kao informacija koja je uvek dostupna je stoga namenjena javnosti, pa samim tim prethodni pristanak za objavljivanje nije neophodan i to shodno izričitim odredbama Smernica za primenu Kodeksa u onlajn okruženju. Pored toga što je profilna slika uvek javno dostupna, te uvek namenjena javnosti, objavljena fotografija je objavljena uz bedž koji označava stilizovani broj "1", što je predstavljao broj izborne liste vladajuće stranke u nedavno završenoj predizbornoj kampanji. Korišćenja tog broja 1 od strane članova i simpatizera vladajuće stranke je bio deo komunikacione strategije te stranke koja je trebalo da pokaže rasprostranjenost njenih članova i simpatizera na društvenim mrežama, te i zbog toga predstavlja informaciju koja je namenjena najširoj javnosti. Na kraju, u samom tekstu se navodi da je Podnosilac žalbe bio kandidat za direktora lutkarskog pozorišta na predlog vladajuće stranke koja je na prethodnim izborima nastupala pod rednim brojem "1" te upravo objavljivanje fotografije Podnosioca žalbe sa bedžom koji označava vladajuću stranku, predstavlja referencu i potvrdu tvrdnji koje se iznose u tekstu. Samim tim, u konkretnom slučaju interes javnosti preteže nad pravom lica na privatnost, a naročito zbog toga što je 1) slika deo javnog profila i uvek javno dostupna i namenjena javnosti 2) što je upravo namenjena javnosti kao deo izborne kampanje koju su na društvenoj mreži sprovodili simpatizeri i članovi vladajuće stranke. Da zaključimo, ne može se nikako govoriti o informaciji iz privatnog života za koju je neophodan pristanak lica na koju se ta informacija odnosi, samim tim, objavljivanjem te fotografije nisu prekršene odredbe Kodeksa i Smernica koje se tiču zaštite privatnosti.

Dalje, što se tiče pitanja odustanka o kandidature, redakcija N1 ukazuje na to da nije sporno da je došlo do odustanka od kandidature za direktora niškog lutkarskog pozorišta, što je vidljivo iz teksta pisma koje je Podnosilac žalbe dostavio Odboru za imenovanje Skupštine Grada Niša. Dalje, korišćenje izraza "u središtu afere", i stav novinara da je zbog toga došlo do povlačenja kandidature, takođe predstavlja vrednosni, a ne činjenični sud, samim tim ne podleže dokazivanju istinitosti. Bez obzira na to, u samom tekstu i u video prilogu koji je objavljen uz tekst se nalazi i rečenica koja pominje sledeće "Obrazloženje za odustajanje i to u samom "finišu" njegovog imenovanja te 2018. godine, bila je "negativna konotacija" u medijima usled svega i "narušavanje porodičnog mira". Tako da je u tekstu i u prilogu dat prostor i za drugačije mišljenje, odnosno vrednosni sud o odustanku od kandidature.

Takođe, što se tiče dešavanja u samom pozorištu, u tekstu i u video prilogu koji je objavljen uz tekst jasno je rečeno da su se glumci žalili zbog toga što su kamere postavljene u prostorijama u kojima se oni (glumci) i deca presvlače. Dakle, tekst i video prilog uz tekst ne navodi nijednom rečju garderobu, niti se izjašnjava o formalnoj nameni prostora, nego o tome da je po rečima glumaca, prostorija koja faktički služi za presvlačenje bila pokrivena kamerama. Svakako, ova dešavanja i nisu ključna za sam tekst, budući da je

konkretna okolnost pomenuta samo u kontekstu toga da je Podnosilac žalbe već bio na funkciji direktora (v.d.) i da je bio kandidat u jednoj javnoj ustanovi (lutkarskom pozorištu), te da je nakon tog događaja i događaja koji se tiče komentarisanja profila maloletnice na društvenim mrežama, povukao kandidaturu, a što je sve pojašnjeno u tekstu.

* * *

Imajući sve to u vidu, Redakcija N1 predlaže Komisiji Saveta za žalbe da žalbu odbije kao neosnovanu.

U Beogradu dana 28.09.2020. godine

REDAKCIJA PORTALA N1